

גליזין קעז
פר' מקיץ
תשפ"ד לפ"ק
שנה ר'

בתורה

אור התעבה
הפנימית בדרך
המעשית הק

י"ל ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית - בית היוצר להפצת אור החסידות

הוקם לע"י הגד"צ רבי משה ב"ר יוסף זצ"ל אב"ד טורדא

עבודת יום השישי

טועמיה: עבודת לבישת בגדי שבת
לאחר הטבילה בערש"ק

היכל המלך

היכל המגיד ממעזריטש: אותיות
התפילה - היכלות המלך

עבודת התפילה

כתר נהורא: הקב"ה משתעשע עם
תפילתם של ישראל

לפנים משורת הדין

תנו רבנן מעשה: כשהצדיק שנוודע כמדקדק
בהלכה הפריע במכוון לקיום ההלכה

דבר המערכת

אור התעבה לכל השנה

בעת דמיוני חמה כרענים האחרונים של הימים הנעלים, ימי התעבה שבהם כל אחד שרוה ר' פועם בקרבו ניצל את ההודמנות להתעלות במעלות רמות בעבודת ה' להודות ולהלל ולשבח את יצירתו, מתבונן כל אחד כמה ניקח צידה לדרך, מה נטמין באמתחותינו לימים הבאים, כדי שקדושת הימים המאירים תלווה אותנו לאורך ימים.

במיוחד אחר שספגנו לתוכנו את סגולת הימים ביוכך הטבעיים, כאמורה אינן שהכל מאיתו ית, כאשר הרלקנו את נר ה' נשמת אדם במשך שמונת הימים, ועברנו תהליך של יוכך הטבע, לדעת ולהכיר ולהאמין שאין טבע ומקרה בעולם כלל, ולהבנים את אור אין סוף ב"ה בתוך הטבע, כמבאר כל זאת ביסודות המרכזיים של ימי התעבה בתורתו של המאור הנרול הקדושת לוי ז"ע ועוד.

ובכן מתעוררים בעת הרעיונות הפנימיים בלב ונפש, לקחת עמנו את הימים האלו, להאיר את המשך ימי החורף ולילי טבת הארוכים, להאיר נפשותינו לאורך ימים ושנים, שהיו גם הלאה בבחינת מוסף והולך.

באחד מימי התעבה היתה לי הוכיה לשוחח עם אחד מחשובי הקבוצה, היושבים והוגים במסגרת סדר לימוד ספרי חסידות שהוקמה על ידי מערכת אש החסידות, חברים הוגים מדי יום בספרי תלמידי הבעש"ט ז"ע, ולא סתם ברפרוף לצאת ידי חובה, אלא להתעמק בעיון בספרים הקדושים, לקנות מהלך ודרך חיים, ולהתרגל להיות יותר עם דביקות בד'.

עכ"פ נחזור לאותה שיחה, שאלתי את אחד הלומדים, מה תועלת היתה לך מהלימוד בחודש האחרון, האם הניק יכול להצביע על משהו שהתקדם אצלך או השתנה, בפשט ורוחך.

התרגשות אחזה בו כששמע את דבר שאלתי.

בוודאי ובוודאי, ענה לי ללא שהיות, כטבעי הנני מאור סקרן לדעת חדשות, נייעם, מה קורה בעולם, כפרט בעת מלחמה, רציתי לדעת בדיוק מה קורה בכל יום ויום, כל זה כגלל רצינית להרגיע את הרגשותיי. כלומר, כששמעתי נייעם הרגשותי יותר רע... הרגשותי שהמצב בשליטה...

אבל אחרי שלמדתי במשך ימים רבים, בעוקם ובשמיטת לב, את עבודת האמונה מתוך ספרי תלמידי הבעש"ט ז"ע, יום אחד עצרתי ואמרת לי לעצמי: בעצם, למה אני רוצה לשמוע כל הזמן חדשות, כי אני צריך להשקיע את רגשותיי הסוערים שכל הזמן עוסקים לדעת האם המצב כבי טוב והאם המצב בשליטה,

והלא אני לומד פה בכל יום ויום אך שהקב"ה מהווה ומוחיה את הבריאה בכל רגע ורגע, וממש בכל רגע יש בריאה חדשה, העולם נברא מחדש תמיד יש מאין, אין מקום לדאוג, ואין צורך להתעניין בדיוק אך ובאיה צורה זה מתנהל, המצב בשליטה בכל מקרה... כאופן הנפלא ביותר והמדויק ביותר שרק יכול להיות, כפי שמתבאר אותו הבורא ית"ש בכל עת ושעה.

עד כה דבריו של אותו אברך, המלמד אותנו איהו הדרך אשר ניקח עמנו את האור הנרול של התעבה, של יוכך הטבע, של אמונה ובטחון שהכל מאיתו ית"ש. קבעת עיתים בספרי חסידות בעיון בחיבור ובהבנה, כך נשבע נפש שוקקה ואורות התעבה ילוו אותנו לאורך ימים.

א לעכטין תמיד
בדידות, ישעיה צחק פרידמאן - י"ר אש החסידות

מלחמת השאיפות מול התוצאות

בעוד 'שר החוץ' שבקרבינו שואף להיות כמו חבריו שבסביבה, מתמודד 'שר הפנים' עם הכשרונות הפרטיים שאינם מספקים את הסחורה

נהורא מעל"א

הראש קובע לפי התוצאות בשטח, האם היתה הצלחה או לא, ואילו הלב מתחשב עם המאמץ. גם אם לא היתה הצלחה מושלמת אבל הוא רואה איך שהגוף התאמץ כדי להגיע למטרה, ומעריך את זה בלי להתייחס לתוצאות.

התפקיד שלנו הוא לאחד את שתי הבחינות הללו. להשכין שלום בין השאיפות לבין המעשים, בין מערכת הראש שיודע להיכן צריך להגיע ותובע שלימות מוחלטת, לבין מערכת הלב שמתאמץ לקיים את ההחלטה שבמוחו אך תמיד נשאר עם הרגשה של חסר ומיעוט.

כאן אנו מגיעים לפרשיית יוסף והשבטים.

יוסף הצדיק לא התמודד בחלק המעשה, הוא היה מובדל ומופרש מכל ענייני העולם, בבחינת 'נזיר אחיו', תמיד הצליח, תמיד עמד בצדקו, תמיד עמד בשאיפותיו, ותמיד המשיך לשאוף עוד. שמו 'יוסף' יעיד עליו - 'תקרא את שמו יוסף לאמר יוסף ה' לי בן אחר' (בראשית ל, כד), אף פעם לא עוצרים, תמיד נמצאים עם הפנים קדימה, כלפי העתיד, בדרך להצלחה הבאה.

השבטים לעומתו, מייצגים את חלק המעשה, הם התמודדו עם העולם השפל וחוו נפילות ומיעדות. ראובן בלבד יצועי אביו, שמעון ולוי הרגו את שכם, יהודה במעשה תמר, כל אחד עם המעשה שלו.

השבטים - שמסמלים את ההתמודדות בחלק הביצוע למעשה, בקשו ליטול את יוסף - את השאיפות הגבוהות ואת התשוקה והכיסופים - ולהמית ולבטל אותו.

עד שבסוף 'ויגש אליו יהודה' - יהודה התאמץ וגם הוא הגיע אל מעלה הסולם, אך לאחר עבודה מאומצת ויגיעה רבה. בסוף נפגשו שניהם יחדיו, המנוח והלב, כל אחד בקצב שלו, ועליהם נדרש הפסוק 'כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו', שני המלכים, הראש והלב, נפגשים ונעמדים על במה אחת.

דרשו חז"ל (ב"ר צג, ה) על הכתוב 'הנה ימים באים נאום ה' ויגש חורש בקוצר' (עמוס ט, ג), 'חורש' - זה יהודה, 'בקוצר' - זה יוסף, שנאמר (בראשית לז, ז) 'והנה אנחנו מאלמים אלומים'.

מידתו של יהודה היא החרישה והעמל והיגיעה בחלק המעשה, ואילו מידתו של יוסף היא 'הקוצר', לראות תוצאות, לקצור הצלחות, הוא אף פעם לא נעצר להתענג מהקיים אלא שואף לעתיד. ומבשר לנו הכתוב 'ויגש חורש בקוצר', יגיעו ימים וישורר שלום ואחדות ביניהם, החורש יכיר במרותו וגדלותו של הקוצר ויכרע ברך בפניו, אבל גם השאיפות והרצון להצליח יישירו מבט על ההתמודדות בשטח, יעריכו את המאמץ ואת היגיעה, כי בסופו של שניהם יגיעו שניהם לקדקוד הסולם, והכתר יתן לשניהם, למתאמצים ולמצליחנים (ע"י תולדות יעקב יוסף, יוצא אות ב.).

יוסף והשבטים - אינם שייכים לנחלת העבר, אין זה מאורע השייך להיסטוריה לפני אלפי שנים, אלא מתרחש בקרבינו מדי יום.

הקדמונים מצביעים על שני סוגי אנשים: האחד הוא ה'חסיד' - לא טעם מעולם טעמו של חטא, פרוש מכל הבלי העולם, משכים כל יום לעבודת הקודש, בלי חריגות, בלי כשלונות ומיעדות. כך הוא נולד, עם מוסר פנימי גבוה, ועם משמעת ושליטה עצמית מוחלטת. וכך ממשיך יום יום, עם רוח רעננה ולב פתוח לעבודת ה'.

לצידו ניצב ה'צדיק', זה שמתגבר על עצמו יום יום, שעה שעה. נכשל ומתחזק, מועד ומתייבב, נחלש ומתאושש. שבע יפול צדיק וקם. יצרו מושכים אותו אל הרע והוא נאלץ להתמודד עימם יום יום. בכל בוקר יודע מראש שמותניה עליו מלאכה כבירה, ונמצא תמיד במפח נפש מול הנפילות. הוא לא יצליח אף פעם לממש את שאיפותיו ולהוציא אותם לפועל, תמיד יהיו חריקות ואכזבות, והוא מלא מפח נפש.

מי יותר גדול? הצדיק או החסיד?

הקדמונים מסתפקים בכך, יש שמצדדים לכאן, יש שנוטים לכאן, ויש שמחלקים את המטבע לשני צדדים:

ברור שהחסיד מגיע לדרגות יותר גבוהות, הוא יותר רוחני, יותר זך, יותר טהור, ומוכשר יותר לתפוס דברים רוחניים ולהתענג על ה', אבל לגבי השכר קבעו חכמינו (אבות פ"ה מ"ג) את הכלל: 'לפום צערא אגרא', לפי הצער - כך השכר.

החסיד מייצג את ההצלחות, והצדיק מסמל את ההתמודדות בשטח. שניהם נוגדים אחד את השני, והבעיה היא ששני הטיפוסים נמצאים בתוכינו, הצדיק והחסיד, השאיפה להצליח עם ההתמודדות בשטח, והם נלחמים ביניהם על בסיס יומי.

השאיפות והרצונות מביטים כל הזמן כלפי מעלה, שואפים עוד ורוצים עוד, לא עוצרים לרגע להביט על מה שכבר הצלחנו לעשות. ואילו המציאות בשטח מתמודדת עם אכזבות כתוצאה מתנאי החיים שאינם מאפשרים לבצע את כל השאיפות.

השאיפות הם דבר בריא, והרצון להצליח הוא מצרך חיוני בכדי לגדול ולהתפתח, אבל יש לבדוק תמיד האם יש תיאום ביניהם לבין המציאות בשטח.

שני מלכים קיימים בתוך קומת האדם: הראש והלב.

הראש הוא החלק השכלי, שמעניין אותו דבר אחד - לעשות מה שצריך. והלב - הוא החלק הרגשי שחושב כל הזמן: איפוא אני, אני בסדר או לא, האם התנהגתי כמו שצריך.

בעוד הלב חושב על העבר, ובודק את עצמו האם היה בסדר או לא, כבר עסוק הראש עם תכניות ושאיפות להבא.

לבישת בגדי לבן בשב"ק

מעלת 'בגדים לבנים' בשבת גדולה עד מאוד, ואיתא **בשער הכוונות** (סדר שבת דרוש א ענין קבלת שבת) וז"ל: גם צריך האדם ללבוש בגדי לבן ולא של צבעים אחרים, וקבלתי ממורי ז"ל **שכפי הצבע וגוון המלבושים שלובש האדם ביום שבת בעולם הזה, כן ממש יתלבש האדם בעה"ב אחר פטירתו תמיד ביום השבת**. ואמר לי כי בקבלת שבת פעם אחת נתגלה אליו נשמת חכם אחד שנפטר בימיו וראה לובש שחורים, ואמר לו, לפי שבעה"ז היה לובש שחורים ביום השבת שלכך היו מענישים אותו שם להלבישו אחר פטירתו בגדים שחורים אף ביום השבת.

ודע כי אין לפחות מן ד' בגדי לבן, והם המלבוש העליון והתחתון והאזור אשר על לבושו התחתון והחלוק אשר על בשרו. ומספר ד' בגדים אלו הם כנגד ד' אותיות שם הוי"ה כנזכר בספר הזוהר. עכ"ל.

ועיין בשו"ת **פנים מאירות** (ח"ב סי' קנב) וז"ל: דע לך, שבכמה מקומות חששו חכמינו ליהרא אפילו בהתנהגות איזה חומרא, וא"כ עכשיו שכמה מגדולי ישראל הולכים במלבושים שחורים בשבת ואם אחד מני אלף רוצה לומר אקיים דברי המקובלים שכתבו שמצוה לילך במלבושי לבנים בשבת, **אין לך יוהרא גדולה מזה**. ובר מן דין אומר אני דאפשר בעתים הללו אין כאן מצוה בלבישת לבנים דאמרי' במס' נדה כ' דאמר ר' ינאי לבניו בני אל תקברוני לא בכלים שחורים ולא בכלים לבנים לבנים שמא לא אוכה ואהי' כחתן בין אבלים ש"מ דחתן בין האבלים אין שבח ושמחה לו וכיון דכ"ע נהגו האידינא במלבושים שחורים אם אחד לובש לבנים הוי כחתן בין האבלים ושמחה נהפכת לתוגה ולא דברו אלא בימיהן שלא היו לובשים שחורים משא"כ במדינתנו. עכ"ל.

וכתב **הפרי מגדים** (או"ח א"א סי' רסב סק"ב) בזה"ל: **ולבישת בגדי לבן בשבת, אם מיחזי כיוהרא לא יעשה**, ע"י שו"ת פנים מאירות. ובא"ר (אות ד') הביא (שבת קמז.) דרבנן לבשי גלימא אוכמי בשבת מהא דמנער טליתו, ורש"י ד"ה קמחללי שבתא וגלימא אוכמי הוה יעו"ש, **ובביתו רשאי לעשות מה שירצה, לא בפני רבים**. עכ"ל.

עוד יש לציין מה שכתב **הכף החיים** (או"ח סי' רסב ס"ק כו) וז"ל: עיין באחרונים שכתבו דאם לובש לבנים במקום שאין לובשים לבנים או בפני מי שגדול ממנו שאינו לובש לבנים דאיכא יוהרא. אמנם מדברי הארי"ז"ל שכתב דדוגמת אותם הבגדים שלובש בשבת יתלבש בעולם הבא, נראה דליכא בזה יוהרא, כיון שחושש אל בחינת מלבוש נפשו בעולם הבא, והכתוב אומר (איוב ב, ד) 'וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו'.

ויש לציין מה שכתב **הרה"ק מקאמארא** ז"ע (שולחן הטהור סי' רסב סעי' ח) כי אם אינו יכול ללבוש בגדים לבנים, לפחות יחשוב במחשבתו כאילו לובש בגדים לבנים ויעלה לו כאילו לבשם.

וזה לשון קדשו: וילבש לבנים בשבת ויהיה ניצל מכל עבירות ומיצר הרע ומאש של גיהנם ויקרב הגאולה, **ואילו היו כל ישראל לובשים לבנים בשבת כבר היה הגאולה בבחינת אחישנה**, כך ידוע ממעשה הנ"ל של הקדוש מוה"ה ר' **יצחק מדראהביטש**. על כן אל יקל בעיניך, **כי בזמן הזה המר אין כאן יוהרא כלל וכו' ואם אי אפשר לו וכו' מפני רבני וליצני הדור, יחשוב במחשבתו כאילו לובש בגדים לבנים**.

לפנים משורת הדין

אף לגדולי רבני הדור שהריצו אליו שאלותיהם. ועל הכל, נודע שמו כמדקדק נורא בהלכה עד קוצו של יו"ד, כל תנועה ותנועה שלו היו מכוונים על-פי השולחן ערוך, ומעולם לא פסח ולו על סעיף קטן אחד.

אם כן אפוא, תמהו כל הקהל, כיצד זה יתכן שדפק אותו גאון וקדוש על השולחן ומנע את קיום ההלכה המפורשת, לשמוע ולענות אמן לברכותיו של העולה לתורה!?

רק ממחרת השבת נודע הדבר, שיישב את כל התמיהות, כפתור ופרת.

באותה שעה שעמדה מרכתו של הצדיק מחוץ לבית האכסניה, וכבר ביקש רבי יחזקאל שרגא לצאת מן העיר ולהמשיך אל ביתו אשר בשינאווא, בא אל הקודש החתן דגן, כדי לבקש את ברכת הקודש לקראת בואו בברית הנישואין. ותוך כדי דיבור, הציע לפני הצדיק את שאלתו הכואבת:

"בן עניים אני", סיפר החתן וקולו נשנק מבכי, "ולצערי הרב, לא זכיתי שאלמד בילדותי אצל מלמד דרדקי, ככל ילדי העיר, משום שלא היה לאבי כסף כדי הוצאה זו. אשר לכן, אינני יודע להגות בפי את ברכות התורה כראוי וכנכון, וחושש אני מאד מהעלייה לתורה ביום השבת הקרובה, פן אהיה לבוז בעיני כל הקהל. שמא יתיר לי הרבי שלא לקיים את המנהג, ושלא אעלה לתורה!?!".

נשא הצדיק אליו את עיניו בחמלה רבה, "אל דאגה יקירי", הרגיע את נפשו הסוערת, "לכבוד שבת ה'אויפרוף' שלך, אתעכב לעשות את השבת כאן בעיר, וכשתעלה לתורה כבר אסדר דבר-מה, שתוכל לעלות ככל חתן, ללא שום בושא וכלימה!".

כעת הוברר הדבר למפרע, מדוע שינה הצדיק ברגע האחרון את סירובו המוחלט לשבות בזקלא, ומדוע הלם על הבימה בדפיקות עזות שכאלו, בשעה שבירך החתן את ברכות התורה...

ללמדנו בא, עד כמה יש להקפיד על כבודן של הבריות, עד שגם אותו צדיק שדקדק כל-כך בהלכה, הרי כשבא לידו מעשה כגון זה, הניח את ההלכה בקרן זוית, כדי למנוע בושא וחרפה מנפש אחת שבישראל. וכמו שנאמר (תהלים קיט, קכו) "עת לעשות לה' הפרו תורתך" (וראה במסכת ברכות דף נד, א: 'ואומר עת לעשות לה' הפרו תורתך, רבי נתן אומר הפרו תורתך משום עת לעשות לה'. ופירש רש"י: 'פעמים שמבטלים דברי תורה כדי לעשות לה'...').

בשולי המאמר יש לציין, כי גירסא נוספת יש לסיפור, הטוענת שלא נקלע הצדיק לעיר בדרכו, אלא שהחתן בא אליו לשינאווא לקבל את ברכתו, ולשמע שאלתו קם ונסע לעשות את השבת בזקלא, למען לא יבוש ולא יכלם. כך או כך, לימוד גדול יש כאן, על הזהירות הנדרשת בכבודו של כל נפש מישראל, ועל סדר העדיפויות הנכון ליהודי בכל עת מצוא, אימתי לנהוג כשורת הדין, ואימתי להיות חסיד המתנהג לפנים משורת הדין.

לרגל הילולת הרה"ק רבי יחזקאל שרגא משינאווא זי"ע - ו' טבת עפ"י: ימות עולם; אוצר ישראל; נאמנים ונחמדים; רבינו הקדוש מצאנו

ביום ההוא התעוררה העיר זוקלא כי בא אורח. כי גדול בקרבה קדוש ישראל.

הגאון האלוקי רבי **יחזקאל שרגא משינאווא** זי"ע, בעל 'דברי יחזקאל', נקלע אל המקום, בדרכו חזרה לביתו מביקור שערך בעיר אחרת, ותהום כל העיר. כולם נקבצו ובאו להתדפק על דלתות בית האכסניה, מתחננים ולו רק לחזות לרגע בנועם פני קדשו, לקיים מה שנאמר 'בראיה בעלמא קני'.

והימים ימי חורף עזים, סערת שלגים התחוללה בחוצות, עד שכל הדרכים היו בחזקת סכנה. אי לכך, ניצלו החסידים תושבי העיר את ההזדמנות, ומשלחת כבודה של ראשי הקהל וזקני העדה באו אל הקודש פנימה, להציע בפני האורח הדגול, שיתעכב נא ימים נוספים בעיר עד חלוף הסערה, ואף יעשה בה את השבת. כה עזה הייתה תשוקתם, להתחמם ביום השבת קודש כנגד אורו של צדיק זה, אשר תהילתו מלאה הארץ, ובכל לב קיוו שאכן יואיל לשבות בקרבם, וכולם ישבעו ויתענגו מטובו.

אלא שהצדיק סירב לבקשתם, מסיבותיו שלו. ואף לא הועילו כל השלוחים השונים שנכנסו ובאו אליו בזה אחר זה, לכולם הביע את סירובו, וביקש בכל תוקף לשוב לביתו אשר בשינאווא, ולעשות בו את השבת הקרובה.

רק ברגע האחרון, כשהסוסים כבר נרתמו לעגלה, וכבר הונחו עליה מטלטליו של הצדיק, לקראת צאתו את העיר, או-אז יצאה ההודעה מבית האכסניה, כי האורח רם-המעלה שינה את החלטתו, והואיל להיענות להצטרותיהם של חסידיו העיר, להתעכב בה עד לאחר השבת, ולשבות בתוכם, והעיר זוקלא צהלה ושמחה.

לא ידעו ולא הבינו בני זוקלא את פשר הדבר, מעיקרא מאי קסבר ולבסוף מאי קסבר, ויהי לפלא.

...

וביום השבת קודש, לעת תפילת השחר, אירע הדבר. היכל בית הכנסת הגדול של זוקלא התמלא על גדותיו בקהל רב ונגרש, כולם באו לחזות בנועם עבודתו הקדושה של הצדיק, בשעה שעומד ומתפלל לפני קונו. במיוחד זכו לראות את פניו המאירים לעת קריאת התורה, כשעמד כמנהגו על הבימה, סמוך לשולחן שעליו הספר-תורה.

בין העולים לתורה נמנה חתן, מתושבי העיר, שחגג באותה שבת את ה'אויפרוף' שלו. והיה כאשר פתח הלה ב'ברכו', לפתע נדמה כי הצדיק נאחז שרעפי קודש, והוא החל לדפוק על השולחן דפיקות מרעישות, עד שבלתי אפשרי היה לשמוע את הברכות מפי החתן ולענות עליהם אמן. וכך חזר הדבר ונשנה גם כשבירך החתן את הברכה שלאחר הקריאה, שוב הלם הצדיק בחזוקה על שולחן הקריאה, עד שאיש לא היה יכול לשמוע את הברכה, ולענות עליה אמן כהלכה.

המעשה היה פלאי, במיוחד בעיני החסידים שהכירו וידעו את גדולתו של אותו צדיק.

רבי יחזקאל שרגא, שהיה בנו הגדול של הרה"ק רבי **חיים מצאנז** זי"ע בעל 'דברי חיים', לצד דביקותו המופלאה בעבודת ה' מתוך רשפי אש שלהבת י-ה, נודע היה בגאונותו המובהקת בתורה, ובגדולתו המופלגת בהלכה, עד שנחשב לאחד משרי התורה ועמודי ההוראה שבדורו, תשובות רבות השיב בהלכה

האם מותר לחשב קצים?

מאמר רביעי בסדרה

דברים ברורים ונפלאים כתב הרה"ק מאקאמאדנא זי"ע בספרו אוצר החיים (פרשת בא), בענין הציפיה לגאולה, כאשר כל פעם שמצפה ומחכה מוסיף לקרב יותר את קץ הגאולה.

עוד מוסיף לגלות 'אוצרות מתוקים אמיתיים, מה שקבלתי והורינו מהשמים' בענין מחשבי קצין, שמצד אחד אסור לחשב ולגלות קצין, ומצד שני מצינו בכל הדורות צדיקים שהתייחסו לשנים מסוימות שבהן עת פקידה וקץ הגאולה. ומבאר שהם גילו את הגאולה הפרטית לפי שורש נשמתם באיבר מסויים מאיברי השכינה הק', אבל אותם הצדיקים התלויים בלב - שהוא כללות האיברים, להם מתגלה קץ הגאולה הכללית, ועליהם נאמר האיסור שלא לגלות קצים.

והא לך את לשון קדשו: היסוד עיקר שנים עשר: אני מאמין באמונה שלימה בביאת משיח כו'. ועל ידי ציפיות וחכיות לישועת ה' בכל רגע, בודאי תפעול למעלה הרבה. **כי גם הקב"ה מלך עליון מצפה ומחכה, אלא שמדת הדין מעכבת, ובחכיותך ובציפיותך תמתיק מדת הדין ותקרב את הגאולה בודאי וד"ל.**

ומה שכתב הרמב"ם 'ולא ישימו לו זמן ולא יעשה לו סברות במקראות להוציא זמן ביאתו', הנה בניי ואחיי וריעי יצאתי להשכיח בינה, כי מה שתמצא בדברי זוהר זמן ועת וקץ, כגון שנת ת"ח שהיה מה שהיה, וכגון שנת ת"ר, ובודאי הרב רבינו מרן אלהי רבי שמעון בן יוחאי לא יעבור חליה על עיקר מדברי תורה ליתן לו זמן, אע"פ שכתב ברוח הקודש מי נתן לו רשות, הקב"ה מכסהו ואתה מגלהו.

אלא דע בני, שבית המקדש הוא ציור כל העולמות וציור איברי אדם, כגון ארון וכפורת הוא הלב וכיוצא בזה, וכל צדיק וצדיק כשמזכר אברי נשמתו עם כל התלוי בשורש נשמתו ככה בונה בבית המקדש ויבדושים, כי 'בונה ירושלים ה'" בכל עת וזמן. ולמשל, כשהצדיק תלוי באיזה אבר ורואה ברוח קדשו שבשנה זו יזדכר כל אברי נשמתו התלוי בו, וכשם שנוזכרו אברי נשמתו ככה נבנה בית המקדש בימיו - במדותיו הנזכרין בתכלית היוכר. ועל סוד זה רמז הגמרא כאילו חרב בימיו וד"ל. **ולכן צופה ברוח קדשו שבשנה זו יהיה גאולה, אבל אינו 'גאולה כללית' אלא פרטיות לכל שרשי נשמתו.** אם הוא תלוי בעינים, אזי נתקן בבית המקדש 'ענין' בריכות בחשבון', וכיוצא בזה בקומת השכינה, ודי בזה למשכילים כי הם סוד כבשונו של עולם.

ומי שהוא תלוי בלב כשזוכה לראות ברוח קדשו סוד הגאולה יכול לידע גאולה כללית, כי כמו שהלב מרגיש צער כל אברים והוא מלך עליהם, כך כל זמן שלא יהיה גאולה כללית לכל אברים הלב מרגיש צער, ולכן לא יהיה אפילו גאולה פרטיות לאותן הנשמות התלוי בלב עד שיהיה גאולה כללית לכל ישראל. **ולכן אותן התלוי בלב כשצופין ברוח קדשם זמן הגאולה יכולין לידע גאולה הכללית, זמן ורגע של גאולה אמיתית כללית לכל העולם.**

זהו סוד ללבי גליתי ולאברי לא גליתי, אע"פ שהם צופים ברוח קדשם אינו אלא פרטיות, והלב יודע הכלליות, כי הלב מרגיש צער כל הגוף. **ולכן כעת זמן איחור גאולתינו תלוי בארון הקודש סוד הלב, וד"ל,** כי דברים רמים הם כבשונו של עולם עמוקים מני ים, וגליתי טפח לכסות אלפים. ולכן זה ידוע לנו שרבי שמעון בן יוחאי לא היה תלוי בשיעור קומה בלב, אלא בעינים עליונים, לכן לא יהיה חלילה בעיניך דבריו לקיים אמיתי לגאולה כללית, כי לא היה מדבר אלא מבידור של נצוצי נשמתו התלויין בשרשו, כי מי שהוא תלוי בלב ויודע עיקר זמן הגאולה לזה אסור לגלות, כי הקב"ה כיסה והוא יגלה, אלא מי שהוא תלוי בשאר אברים מותר לגלות כיון שאינו מגלה הכלליות אלא פרט נשמתו.

ולכן בני לא יהיה בעיניך שום חילוק בין אותו רגע שאתה עומד בה בכל עת בין שנת ת"ר בין שנת תר"נ אשר אז נאמר (ישעיה לה ו) 'ותרן לשון אלם', ובאם שיעלה בלבך שום צפיה דוקא לאיזה זמן, כפרת בהש"ת ובעיקר הזה. לכן הזהר מאוד כי כבר אוצרות מתוקים גליתי לך אמיתיים מה שקבלתי והורינו מהשמים.

עבודת התפילה

על פי משנת החסידות
פרק ח

תענוג הקב"ה בתפילת ישראל

כתר נהורא

שערים לעבודת הרמפ"ה
מתוך העמקת בספרי חסידות

מאוצרות הגה"צ רבי יהואל יהושע שינפולד שליט"א

הסתכלות לתוך לבם של המתפללים

"רגש האדם מטעה אותו בתפילה, וזהו אחד מעיקרי המפריעים לאדם בעת התפילה, על כן נכון לעשות סדר בדברים, להעמיד דבר על מתכונתם, למען יהיו לתועלת"

כאשר נחפוץ לקחת אחת מהקבוצות האלו ולעוררם לעבודת התפילה הפנימית, עדיף להתעסק עם הקבוצה הראשונה שאינם מרגישים כלל טעם בתפילתם, מאשר הקבוצה השניה שהתחברו לרגש מסויים שיתכן שאינו הרגש האמיתי והנכון.

יתכן שחלק מהקבוצה השניה הם אנשים שהתחברו לעולם של רגשות שהם דמיונות שוא מאחר ולא נתעוררו בהם על ידי התבוננות [אגרא דכלה פר' במדבר ד"ה והלויים]. לפעמים רגלים לנוסח וניגון מיוחד, והקהל מתפלל בקול גדול, ורוחו מתענגת ונפשו מתרוממת - אך לא על דביקות הקב"ה, אלא על המצב העילאי של נעימות התפילה, כמו אדם המתענג על ניגון טוב ותו לא. הם לא התחברו באמת ובפנימיות אל הקב"ה, אלא נסחפו בעולם נפלא של רגש.

ולכן כאשר הרגש לא פועל, ולבם אינו פתוח לחוות את נעימות התפילה, הם מרגישים סתומים ואטומים, ואף יתחילו לחשוב מחשבות למה אירע להם כדבר הזה, שמה בגלל חטאיהם ופגמיהם עשה להם ה' ככה לדחותם מעל פניו ואינו רוצה את תפילתם.

אבל הקבוצה הראשונה אשר כבר התייאשו מהתרגשות הלב ואינם טועים בדמיונות של רגש, אפשר לקחת אותם ולפתוח את סגור לבם, להעמיק במשמעות התפילה ולעלות שלב אחר שלב עד תכלית הדביקות. וכאשר יבינו שהתפילה אינה שעה של אמירת תחיות ובקשות בלבד, אלא שעה נעלית של דביקות בחיי החיים, אזי בהמשך הזמן יקבלו עונג פנימי בתפילה, לא התעוררות חיצונית בעלמא.

ואין הכוונה שצריך ללחום נגד התרגשות הלב המתעוררת מאליה בעת התפילה, כי ההתרגשות החיצונית היא הפתח והשער להכנס בה לעבודת הלב הפנימית, לפי שכאשר הלב מתחיל לבעור - אפילו מחמת הרגש חיצוני בלבד - אפשר להטותה אל דרך המלך אל הדביקות האלוקית.

[וכתב בספ"ק תולדות אהרן (ליקוטים חדשים) וז"ל: **ק: ולא כן כאשר יש בני אדם שכאשר עוסקים בעבודה זו תפילה הם מנגנים דבורי התפילה, ולא עוד אלא שמכוונים לומר כאן בניגון זה וכאן בניגון זה, וסוברים שזהו עבודת הקודש למו, ועל ידי זה יהיה להם התלהבות ובה יהיו נותנים נחת רוח להשיי. עכ"ל"ק.]**

התפילה היא "עבודה שבלב", ואי לכך יש עליות וירידות רבות בענין התפילה, כאשר לפעמים מרגיש האדם חשק להתפלל, הלב בוער והרגש פתוח, ולפעמים הכל סתום וחתום.

זהו מעכב גדול בעבודת התפילה, כי האדם מצפה כל יום שיתעוררו רגשותיו, ועל פי רוב לא מורגשת בכל יום התלהבות יתירה, וזה גורם לו להרפות אחיזתו מעבודת הלב ונשבר לבו בקרבו ומרגיש עצמו מחוץ להיכל ה' ולפעמים תולה הדבר בעוונותיו.

במאמרים שלפנינו יתגלה, שלפעמים דווקא כאשר הלב פועל בחשק - אין זו התלהבות אמיתית, ואילו כאשר הלב סתום ואין משיכה להתפלל - זהו המצב הרגיל שהאדם אמור למצוא את עצמו בעת התפילה.

עובדות אלו - יעניקו כח להתגבר על חסימת הלב, ולהביט על עצמינו באופן טבעי - כאדם שיש בו שני כוחות משובלים, גוף ונשמה, בלי לזכות את עצמינו עם מדריגות שאינן שייכות אלינו.

ככדי להכנס לאמיתות הדברים ולגלות את המשמעות של "עבודה שבלב" נצטרך לרדת אל המציאות בשטח, להכנס אל תוך לבם של המתפללים, לקלף ולהוריד כמה שכבות חיצוניות ולהפגש עם המציאות היום-יומית.

עולם התפילה נחלק לשנים:

יש קבוצה של יהודים שרואים את עצמם בחוץ. הם כבר ניסו פעמים רבות להשקיע, להתבונן, להכנס לעולמה של תפילה, אך לשוא. הם לא הצליחו להתחבר כראוי לעבודה זו, והיאוש מחלחל לליבם עד שכאשר רואים את הנושא של 'תפילה' מדלגים הלאה מתוך ידיעה שאין הדבר קשור אליהם כלל. בדרך כלל הם מקפידים להצטרף למניין שכבר נמצא עמוק בפסוקי דמורה, ומייחלים בכל לבם לשליח הציבור יעשה עבודתו נאמנה, לסיים ככל המוקדם.

ויש קבוצה נוספת שאוהבים את התפילה, אלא שיש בהם מצבים מתחלפים. לפעמים מאיר בהם רוממות וגדלות המוחין, הם מתענגים על קירבת אלקים ונהנים מכל תיבה ותיבה. ולעתים הכל סתום ואטום, הלב כבוי, המוח לא עובד, והם מתפללים רק משום שחובה להתפלל, ממתנינים בסתר ליבם שתסתיים התפילה, ומי שלא ראה את צהלתם כאשר החזן מצליח למצוא עילה ואמתלא לדלג על 'תחנון', כל שכן בשני וחמישי שמדלגין על כל 'והוא רחום', לא ראה שמחה וששון מימיו.

פי חסידות פיאנס: 03-30-4444

הבית לכל אברך ובחור חסיד

נהורא ישרי בה

סיקור על ספרי חסידות

שבחי

ספרי המגיד ממעזריטש

מצד אחד דברי תורתו של המגיד הינם גבוהים ונשגבים, עוסקים בעניינים שברומו של עולם, ומגלים גילויים עילאיים מכבשונו של עולם. אולם יחד עם זאת אנו רואים תופעה מפליאה, שהמגיד בתורותיו ובהדרכתיו יכול לרדת להשגתם של אנשים פשוטים כערכינו.

למשל: הוא מודרך שהאדם לא יאמר הרבה תהלים לפני התפילה, כי לפעמים, אם מרבים בתהלים, כשמגיעים לתפילה כבר מאבדים את הכוחות, והתפילה שהיא העיקר - נאמרת כטפל לאמירת התהלים. זאת עצה שווה לכל נפש.

כך היא גם אחת מהעצות הידועות ביותר של המגיד: "לפעמים מטעה היצר הרע לאדם ואמר לו שעבר עבירה גדולה, אע"פ שאינו אלא חומרא בעלמא או שאינו עבירה כלל, וכונתו שיהיה האדם בעצבות מכח זה ויבוטל מעבודת הבורא יתברך, וצריך האדם להבין הרמאות הזו, ויאמר להיצר הרע: איני משגיח על החומרא שאתה אומר... וגם אם הוא קצת חטא, יותר יהיה נחת רוח לבוראי שלא אשגיח על החומרא שאתה אומר לי, לגרום לי עצבות בעבודתו..." (אור האמת פג).

ואף בענייני העולם ישנם הדרכות ועצות נפלאות, כמו למשל מה שהמגיד מודריך שהאדם לא ידקדק עד דק בהוצאות ביתו, כי כאשר מדקדק כך הוא נכנס להנהגה של 'מוחין דקטנות' ו'דינים', ואז ממשיך על עצמו הנהגה של דינים בפועל. דבר נוסף הוא כותב שהאשה לא תהיה האחראית על ההכנסות וההוצאות (דברות המגיד עמ' תכו). זוהי עצה נפלאה המובנת ונראית בחוש.

המגיד גם מודריך אדם שקם משנתו והוא עיף מאוד, כיצד להתגבר על העיפות הנוראה. "כשקם בחצות ונופל עליו השינה, ילך לכאן ולכאן בבית וישיר בשירים, ויגביה קולו, כדי להסיר מעליו השינה". הוא מסביר גם כיצד ניתן להתגבר על הקושי ללמוד הרבה שעות ברציפות, "וילמוד הרבה שעות, ולא הכל בענין אחד, שלא יהיה עליו כמשא, רק ילמוד בהרבה עניינים" (שם).

היכל המגיד ממעזריטש

הרה"ג ר' יהודה ווינרמן שליט"א
יו"ר מכון יסוד החסידות

להיכנס להיכל המלך

האם המוצב בו אדם ניגש להתפלל ואינו יכול להתפלל מזחמת ריבוי המחשבות הזרות, הוא מצב מובן מאליו?

המגיד בפרשה (אור תורה סימן נ') מלמד אותנו כיצד לגשת לתיבות התפילה, ומסביר לנו כי תיבות התפילה הם היכלות שאנו בונים למלך על מנת שיבוא וישרה בתוך תיבות התפילה.

וכפי שמבאר המגיד במקום אחר כי כאשר אדם אומר לפני ה' הגדול, הוא מכין היכל להסתכל בגדלות המלך, וכאשר אדם אומר לפני ה' הגבור הוא מכין היכל להסתכל בגבורת המלך. כדי להסתכל בגבורת המלך צריך האדם להסתכל ולהתבונן במידותיו של ה' בעת אומריו את הימים.

וזה לשונו (דברות המגיד תרומה מאמר ג'): "דרך משל, אם רוצה לראות גדולת הבורא יתברך, כשאומר גדול ומסתכל על האותיות ג'ימל ד'לת ו'יו ל'ימד במוחשבתו הטוב, וכל מעלותיו וכוחותיו הם אי"ן בשעת הסתכלות הזו, אז נתגלה הגדלות באותיות ההם, וכן באותיות הגבורה מתמלא גבורת הבורא, וכן כלם, כי כח יש באותיות הללו לצמצם המעלות העליונות ולהמשיכם בתוכם, ועל ידי האותיות הללו שורה על המדבר אותם."

אין זו הסתכלות פשוטה, אלא הסתכלות בכוח

רוחני, כמו שמבאר רבי חייקא מאמדור, תלמידו הגדול של המגיד (חיים וחסד ז). **שהאותיות נמשלות למשקפת**, כלי שבה ניתן לראות דברים רחוקים מאוד מהעין, בצורה ברורה כאילו הם קרובים. בכוח של האותיות של תיבות התפילה, אם האדם מתחבר אל האותיות בכל לבו, והוא מבין שהאותיות הן לא רק כלי ואמצעי לכוח הדיבור, אלא כוח אלוקי נשגב ונפלא, וכל מחשבותיו דבוקות באותיות אלו, יכול האדם להשיג דברים שאינו יכול להשיג בשכל אנושי. שהרי אין האדם יכול להשיג את גדולת הבורא בשכל האנושי, אלא רק בשכל האלוקי שהקב"ה נתן לו על ידי האותיות.

זו היא השגה שאי אפשר למשש במילים, אבל ניתן להרגיש אותה. כמו שכשהאדם נכנס להיכל המלך, כגון מאן

מלכי רבנן - תלמידי חכמים וצדיקים, הוא מרגיש את הוד הקדושה והאוויר הצח של מחשבות התורה החופפים על קירות החדר, וממלאים את הנכנס לשם בחיות דקדושה. זהו משל להיכלות של הקב"ה, שהם **אותיות התפילה**. אך כדי להיכנס לשם, צריכה המחשבה להיות כל כולה בתוך האותיות.

מכיון שכך עולה השאלה מאליה, מכיון שהאותיות הם היכלות המלך, כיצד ניתנת רשות למחשבה זרה להפריע לאדם בשעה שהוא מתפלל את תפילתו. כיצד מעיזה המחשבה, שהיא ישות רוחנית, להיכנס להיכלות המלך, ולהפריע לאדם בתפילתו?

מבאר המגיד בשם הבעל שם טוב, שהמחשבה זרה גם היא שליח מאת ה'. מכיון שהאדם אינו מתאמן כראוי בתפילתו ואינו מזכך את מחשבותיו במאת האחוזים, להסיר את לבו מאת ענייניו ולהיות לגמרי בהיכל המלך, ולכן אינו ראוי להיכנס להיכל המלך. כדי להיכנס להיכל המלך צריך להיות שם במאת האחוזים, לא ניתן להיות בהיכל המלך בחמישים אחוז, עם רגל אחת בחוץ, ותוכניות מה יעשה האדם לאחר התפילה ומה עשה לפניו. מסיבה זאת שולחים לו מחשבה זרה המטרידה את לבו, וממילא הוא מגורש מחוץ להיכל המלך. וכפי שמבואר בזוהר

(פקודי רמה): שבודקים את האדם בכל היכל והיכל מהיכלות המלך אם הוא ראוי להכנס לשם.

אך האם המטרה העיקרית היא אכן לדחות את האדם מאת ה'? האם רוצים באמת לגרש אותו בזיון מהיכל המלך?

לא! משיב המגיד. כי הכוונה האלוקית היא שהאדם יתגבר על המחשבה הזרה ויבוא להתלהבות גדולה בעבודת ה'. מכיון שכאשר האדם מבין שהוא במבחן, ודנים אותו בכל מילה ומילה מתיבות התפילה אם ראוי הוא להכנס לשם או לא, הוא נזהר ומדקדק יותר להיות אכן כל כולו בהיכל המלך, והוא גם מבין את גודל הזכות להיכנס להיכל המלך, שאין האדם ראוי להיכנס לשם בלבדו, ורק לאחר שזיכך את מחשבותיו לגמרי הוא יכול להיכנס לשם.

האותיות נמשלות למשקפת, כלי שבה ניתן לראות דברים רחוקים מאוד מהעין, בצורה ברורה כאילו הם קרובים

יו"ל ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית